

М. М. Романюк, М. В. Галушко

Прапор = Prapor

«ПРАПОР = PRAPOR» — журнал українсько-руського народного учительства (1908—09, ч. 1—30), українського народного учительства в Галичині (1909, ч. 31—36, 1910—12). Почали видавати 1908 у Львові, а з вересня цього ж року до 1912 — у Коломиї (нині Івано-Франківська обл.). Спочатку друкували 1 і 15 числа, від 1909 — 5, 15 і 25 щомісяця (ч. 1—13; 1912, ч. 31—36), щоп'ятниці (ч. 14—26), три рази на місяць (ч. 27—30). Основна мета — «становна і національна організація українського вчительства, правна оборона інтересів його і інтересів українського народного шкільництва», обговорення соціальних, економічних і політичних питань стосовно вчительства, ознайомлення вчителів з досягненнями різних наук, цікавими відомостями світової науки, винаходами, здобутками педагогіки та подіями суспільного життя. Вміщували передові та редакційні статті про українську народну школу, її нестерпне становище і завдання, реформу галицького народного шкільництва, суспільну та економічну організацію українського вчительства, що не лише інформували вчителів про стан справ, а й спонукали їх до творчого осмислення складних проблем учительства й шкільництва, закликали до активної участі в суспільно-громадському житті; реферати про вільну школу й проблемні статті, що порушували питання двотиповості шкіл і семінарів, права української мови, проблеми дитячої праці й національного виховання та низка публікацій під назвою «Доля українських шкіл і українського народного учительства», «З мартирології українського учительства в Галичині»; огляди шкільництва в краю і за кордоном, кореспонденції, що стосувалися проблеми вчителів і народної школи у сеймі. У рубриці «Рух Відділів окр.» редакція постійно подавала детальний опис життя і діяльності окрешніх відділів товариства «Взаємної помочі учителів», а в інформаційних публікаціях під назвою «З учительської ниви», «Учительські віча», «Віча просвітні в справі поневолення української школи народної і станових постулятів укр. учительства», «Огляд жіночого руху в краю і за границею» розглядала

нагальні потреби життя українського вчительства і народної школи. Друкували також відозви, дописи, звернення, публікації епістолярного характеру, в яких містилися прохання, спонукання, заклики до організаційних дій. Публікували статті про педагогіку, фольклор, значення і користь мови есперанто, винаходи, наукові огляди тощо. Час від часу часопис вміщував матеріали про визначних українських педагогів, громадських діячів, письменників, зокрема про Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Шашкевича, М. Конопницьку та ін. Перегляди часописів, надісланих до редакції, огляди і коротке розкриття змісту українських учительських періодичних видань під рубриками «Оцінка і звіти», «Огляд, оцінки і звіти книжок і часописів», «Письменство», «Огляд часописів» — характерна особливість роботи редакції. У «П.» майже не друкували літературно-художніх творів; від 1911 започатковано рубрику «Белетристичний фейлетон», де вміщували нариси, короткі оповідання, образки з життя народного вчительства. Важливе місце на сторінках часопису займала критика і бібліографія. Друкували відомості про нові видання. Редакція журналу зазнавала цензурних утисків. Другим накладом після конфіскації 1909 вийшли числа 31, 32, 34 і 35; 1910 — числа 5, 7, 19; 1911 — числа 4, 14, 15; 1912 — числа 5, 9, 11.

Рекомендована література

1. **Б. Р. Українські видавництва і періодичні видання в Коломиї в 1865—1939 рр. // Коломия й Коломийщина: Зб. споминів і статей про недавнє минуле. Філадельфія, 1988;**
2. **Романюк М. М., Галушко М. В. Українські часописи Коломиї (1865—1994 рр.): Істор.-бібліогр. дослідж. Л., 1996.**

Бібліографічний опис:

Прапор = Prapor / М. М. Романюк, М. В. Галушко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884267>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).